

Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Миа Арсенијевић

КРАТАК ПРЕГЛЕД ИСТОРИЈЕ УМЕТНОСТИ

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Миа Арсенијевић

КРАТАК ПРЕГЛЕД ИСТОРИЈЕ УМЕТНОСТИ

Јагодина

2024

Издавач
Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу
Милана Мијалковића 14, Јагодина

За издавача
Проф. др Виолета Јовановић

Уредник
Проф. Слободан Штетић

Рецензенти
Доц. др Кристинка Селаковић
Проф. др Милош Ђорђевић

Дизајн корица
Проф. Слободан Штетић

Илустрација на корици
Др Никола Говедарица

Технички уредник
Владан Димитријевић

Лектура и коректура
Мср Марија Ђорђевић

Штампа
Граfiчки ателје SKVER
Крагујевац

Тираж
100

ISBN 978-86-7604-234-0

Наставно-научно веће Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина,
одобрило је објављивање ове публикације одлуком број 01-1617/1 од 26. 4. 2024. године.
© Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Садржај

ПРЕДГОВОР	7
I УВОД	9
II СТАРИ СВЕТ	11
УМЕТНОСТ ПРАИСТОРИЈСКОГ ЧОВЕКА И ПРИМИТИВНА УМЕТНОСТ	11
Уметност праисторијског човека	11
Примитивна уметност	16
ЕГИПАТ	18
СТАРИ БЛИСКИ ИСТОК	25
Месопотамија	25
Уметност Персије	29
ЕГЕЈСКА УМЕТНОСТ	31
Критско-минојска уметност	31
Микенска уметност	34
ГРЧКА УМЕТНОСТ	36
Почеци грчке уметности, геометријски стил и сликарство ваза у грчкој уметности	36
Архајски период	37
Класични златни период грчке уметности	40
Хеленизам	47
ЕТРУРСКА УМЕТНОСТ	50
РИМСКА УМЕТНОСТ	
Уметност у доба Јулијанске династије	54
Уметност у доба Флавијевске династије и династије Антонина	57
Уметност у доба војничких царева, поделе царства и успона хришћанства	62
РАНОХРИШЋАНСКА УМЕТНОСТ	65
III СРЕДЊИ ВЕК	69
ВИЗАНТИЈСКА УМЕТНОСТ	69
СРПСКА СРЕДЊОВЕКОВНА УМЕТНОСТ	76
Рашки стил	77
Српско-византијски стил	81
Моравска школа	85
ИСЛАМСКА УМЕТНОСТ	89
УМЕТНОСТ РАНОГ СРЕДЊЕГ ВЕКА У ЗАПАДНОЈ ЕВРОПИ	94
Каролиншка уметност	94
Отонска уметност	95
РОМАНИКА	97
ГОТИКА	103

IV ОД РАЂАЊА РЕНЕСАНСЕ ДО КРИЗЕ ТРАДИЦИЈЕ СРЕДИНОМ	
XIX ВЕКА	115
РЕНЕСАНСА	115
МАНИРИЗАМ	128
БАРОК	131
РОКОКО	140
НЕОКЛАСИЦИЗАМ	144
РОМАНТИЗАМ	148
РЕАЛИЗАМ	153
V МОДЕРНИ СВЕТ	159
МОДЕРНА УМЕТНОСТ	159
УМЕТНОСТ ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ XIX ВЕКА	162
Импресионизам	162
Поентилизам	168
Постимпресионизам	168
УМЕТНИЧКИ ПРАВЦИ ПРВЕ ПОЛОВИНЕ XX ВЕКА	171
Сецесија / Арт-нуво	172
Фовизам	175
Експресионизам	176
Кубизам	177
Футуризам	180
Беспредметна / апстрактна уметност прве половине XX века	180
Дадаизам	183
Магијски реализам	186
Надреализам	187
Српско сликарство прве половине XX века	188
Скулптура прве половине XX века	189
Архитектура прве половине XX века	190
УМЕТНОСТ ОД КРАЈА ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА ДО ПАДА БЕРЛИНСКОГ ЗИДА	193
Апстрактни експресионизам и акционо сликарство	196
Минимална и оптичка уметност	198
Поп-арт	199
Нови реализам	202
Хиперреализам	202
Постмодерна	203
САВРЕМЕНА УМЕТНОСТ	206
ЛИТЕРАТУРА	212
БЕЛЕШКА О АУТОРУ	218

Уџбеник посвећујем мојој мами која је од своје прве плата кувала Јансоново црно-бело издање Историје уметности из 1982. године, књигу из које сам ја учила током Академије а која је данас међу најдрагоценијим књигама у мојој библиотеци. Захвалност иде и мојим драгим професоркама историје уметности на Академији уметности у Новом Саду, проф. др Ирини Суботић, проф. др Таијани Шародубцев и проф. др Јасмини Чубрило која је уједно била и ментор моје докторске дисертације, данас једним делом инкорпориране у шексти ове књиге.

ПРЕДГОВОР

Краћак преглед историје уметности је уџбеник намењен наставном предмету Основе визуелне уметности који на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу слушају студенти основних студија студијских програма Учитељ, Васпитач у предшколским установама и Васпитач у домовима. Уџбеник има за циљ да студентима пружи основна знања из области историје уметности и припреми их за похађање наставе на предметима из области Методике ликовног образовања и васпитања, а самим тим и за будући самосталан рад у реализацији ликовних активности у вртићу, као и наставних садржаја предмета Ликовна култура у првом циклусу основног образовања. Уџбеник *Краћак преглед историје уметности* студентима у сажетом облику нуди хронолошки преглед уметничких појава, праваца и стилова, уз објашњења кључних појмова и друштвеног контекста у којем одређена уметност настаје, анализу одабраних дела, као и једну ширу теоријску расправу о уметности последњих пола века која још увек није у потпуности подвргнута историзацији. Бонус представљају препоруке за гледање филмова, читање књига, слушање музике и истраживање интернета које за циљ имају да на један занимљив и студентима пријемчив начин приближе садржаје историје уметности. Уџбеник прати план рада на предмету Основе визуелне уметности, где су часови предавања предвиђени за стицање знања из области историје уметности, док су часови вежби планирани за практичан рад студената у области цртања, сликања и моделовања уз стицање основних знања из области теорије форме. Уџбеник је обимом прилагођен броју ЕСП бодова, односно броју часова предавања на предмету Основе визуелне уметности. Сваку наставну јединицу прате питања и задаци намењени утврђивању знања и подстицању критичког размишљања студената, који служе и као припрема за полагање колонијума и испита на предмету Основе визуелне уметности.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

72/77(075.8)

АРСЕНИЈЕВИЋ, Миа, 1985-

Кратак преглед историје уметности / Миа Арсенијевић.
- Јагодина : Факултет педагошких наука Универзитета у
Крагујевцу, 2024 (Крагујевац : Skver). - 219 стр. : илустр. ;
24 cm

Тираж 100. - Белешка о аутору: стр. 219. - Библиографија:
стр. 213-218.

ISBN 978-86-7604-234-0

а) Ликовна уметност -- Историја

COBISS.SR-ID 152112393

С обзиром на то да је за наставу ликовне културе важно да ученици, поред практичног стваралачког рада, имају прилику да уметничка дела посматрају и доживљавају и да се упознају са културном баштином свог и других народа, онда ће овај уџбеник бити од користи студентима, будућим учитељима и васпитачима, пружити им основна знања из историје уметности која ће моћи да примене у раду са децом предшколског и основношколског узраста.

Доц. др Кристијинка Селаковић

Аутор вешто уклапа богатство информација, анализу и интерпретацију у приступачан текст. Рукопис обухвата широк спектар периода, стилова и уметничких праваца, пружајући читаоцу дубок увид у развој уметности кроз векове. Илустрације су добро одабране и подржавају текст, што уџбеник чини визуелно привлачним и информативним за студенте на свим нивоима. Поред изложеног прегледа историје уметности уџбеник обогаћује искуство учења кроз практичне и истраживачке задатке. Таква интеграција обогаћује учење и омогућава студентима да примене своје разумевање кроз различите активности. Овакав приступ не само да омогућава боље разумевање уметности, већ и развија критичко мишљење и креативност студената. Истовремено, уџбеник подстиче студенте на дубље истраживање историје уметности кроз задатке који их наводе на самостално истраживање и тумачење уметничких дела.

Проф. др Милош Ђорђевић

ISBN 978-86-7604-234-0

